

Ciprus: Európa és Törökország között

Botos Balázs

Ciprus Európa, Ázsia és Afrika találkozási pontján fekszik, pozíciója évezredek óta stratégiai jelentőségű. A sikeres és a szigeten hosszabb-rövidebb ideig uralkodó civilizációk gazdag öröksége ma kétségkívül Ciprus egyik vonzereje, hiszen az érdeklődők görög, föníciai, asszír, római, bizánci, luzitán, velencei, oszmán és angol idők emlékeivel egyaránt találkozhatnak.

A gazdag kulturális örökség nyomai a kettéosztott sziget szinte minden pontján megtalálhatók: a tengerparton és a hegytetőkön, emlékművekben és temetőben, templomokban, kápolnában és mecsetekben, kolostorokban és piactereken, erődökben és palotákban.

De Ciprusról nemcsak az idegenforgalom kell eszünkbe jusson, bár kétségtelen, hogy a kulturális örökségre, a napfényre és a tengerre alapozó turizmus az ország egyik meghatározó „iparága”. A bankszektor a görög válság következtében, a makrogazdaság és a költségvetés az általános recesszió és a korábbi felelőtlen gazdálkodás miatt komoly nehézségekkel küzd, és az egyik megszorító csomagot követi a másik. Nem sokkal nyugodtabb azonban a politikai élet sem. Elég, ha csak emlékeztünk arra, hogy 1974-ben a török hadsereg inváziója következtében az ország kettészakadt, s közel 40 éve folynak – mindmáig eredménytelen – tárgyalások a megosztottság felszámolása érdekében, valamint arra, hogy ez év második felében Ciprus lesz az Európai Unió elnöke, és 2013 első felében elnökválasztás lesz az országban.

DR. BOTOS BALÁZS nagykövet, Ciprus (.....)

CIPRUS MINT ENERGIAHATALOM?

A ciprusi civilizáció első emlékei a neolitikus korból (Kr. előtti 8000–3900-as évekből) származnak. Az első görög telepések a szigeten műkénéi kereskedők voltak, ettől kezdve terjedtek el a hellén vallások és szokások, s nem utolsósorban a görög nyelv. A szigeten Kr. előtt 1000 körül tíz városállam (Pafos, Salamis, Kourion stb.) alakult ki. E korai királyságok hatalmának egyik biztosítéka a rézbányákból kitermelt fémek hasznosítása volt. A rézről („cuprous”) kapta Ciprus a nevét is.

A rézlelőhelyek már évszázadok óta kimerültek, és ma az ország gazdasági jövőjét befolyásoló egyik legjelentősebb tényező egy új erőforrás lehet, a Ciprust övező kizárólagos gazdasági övezetben feltárt földgázvagyon. Az elnyert koncesszió alapján az amerikai Noble Energy cég tavaly megkezdett kutatófúrásai (az ún. 12. Blokkban) pozitív eredményt hoztak. A kijelölt területen haszonnal kitermelhető mennyiségű földgázt találtak, az első hivatalos becslések szerint 5–8 milliárd köblábat (egy köbláb megközelítőleg 0,03 köbméter). A szakértők szerint a cég becslése túlzottan óvatos, ami természetesnek tekinthető, hiszen ha túlbecsüli a vagyont, az számára súlyos anyagi következményekkel járhat. Mindenesetre a cég további ellenőrző fúrásokat is végez, amelyek alapján február végére ígéri a véglegesnek tekinthető értékeket.

Az már az eddig közzétett adatok alapján is biztos, hogy a gázvagyon értéke minimum 100 milliárd euró. Ez mintegy 200 évre biztosíthatja a belső piac ellátását. Ez azonban csak az első feltárt mezőre vonatkozó adat. Február közepén az Európai Unió hivatalos lapjában megjelentek a más mezőkre vonatkozó tenderkiírások. (Pályázni lehet az 1–11-es és a 13-as blokkokra). Ezek a gázmezők határosak egyébként az izraeli kizárólagos gazdasági övezetekkel és a két ország már több megállapodást kötött a gázvagyon közös hasznosításának témájában. Nem véletlen tehát, hogy az elmúlt hetekben az izraeli elnök és miniszterelnök is járt Cipruson, és több miniszteri látogatásra is sor került.

A tender megjelenésétől számítva a cégeknek három hónapjuk van arra, hogy beadják pályázatukat a tenderre. Az előzetes hírek szerint amerikai, orosz, norvég és japán cégek is érdeklődnek a lehetőség iránt. Ha az újabb mezőkben további lelőhelyeket tárnak fel – s ennek nagy a

valószínűsége –, akkor viszont a gáz már exportra is kerülhet. Ez pedig nemcsak Ciprus, hanem az EU számára is fontos energiabiztonsági tényezőt jelenthet. Ezért is fogalmaznak úgy egyes szakértők, hogy Ciprus „energetikai híd” lehet Európa és Ázsia között. Hasonló szerepet tölthetne be az a tenger alatti elektromos vezeték is, amely – Ciprus és Kréta érintésével – Izraelt és Görögországot kötné össze.

Természetesen a hazai hasznosítás, illetve az exportlehetőségek kihasználása még többéves előkészítő munkát és jelentős beruházásokat igényel. Szakértők az exportlehetőségek kihasználására több opciót elemeztek, hangoztatva, hogy végleges döntést csak a kitermelhető mennyiség pontos ismeretében lehet hozni. Így elméletileg több alternatíva is szóba jöhet:

- gázvezeték építése Törökország felé (ez lenne a legolcsóbb megoldás, de a jelenlegi politikai helyzetben nem reális alternatíva);
- gázvezeték építése Görögország felé (a távolság miatt a beruházás igen költséges, mintegy ötszöröse az előbbinek);
- egy folyékony gázátalakító és terminál Cipruson (sokak szerint Ciprus számára ez lenne a legelőnyösebb, de igen drága és biztonsági kérdéseket is felvető megoldás);
- ugyanez a beruházás, de nem Cipruson, hanem például Izraelben.

A ciprusi kormány tisztában van azzal, hogy a gázvagyon hasznosítása csak akkor lehet az ország számára gyümölcsöző, ha megteremtik a megfelelő szabályozási kereteket, felállítják a szükséges szervezeti egységeket (egy szuverén vagyongazdálkodó felállítása – norvég példa alapján – már megkezdődött), és megtalálják a beruházási partnereket.

Természetesen Ciprus kettéosztottsága és az ezzel kapcsolatos politikai feszültség a gázvagyon kérdését illetően is megjelent. Törökország illegálisnak minősítette a kutatófúrásokat, és katonai beavatkozással is fenyegetett. (Bár török hadihajók megjelentek a közelben, incidensekre nem került sor). Dimítris Hrisztófiasz ciprusi elnök ugyan kijelentette, hogy a gázvagyomból a török ciprióták is részesülnek majd, török oldalról ezt csak ígéretésnek tekintik. Törökország és az ún. Észak-ciprusi Török Köztársaság bejelentette ugyanakkor, hogy ők is megkezdik a kutatásokat. A bejelentés komolyságát alátámasztja, hogy az észak-ciprusi hatóságok egy szeizmikus kutatáshoz szükséges műszerekkel felszerelt hajót vásároltak.

MAKROGAZDASÁGI HELYZET

A gázvagyon által biztosítandó többletbevételre nagyon nagy szüksége lenne az országnak, mivel a gazdasági válság Ciprust sem kerülte el. A válság hatása súlyosabb, mint amit a makrogazdasági mutatók jeleznek:

1. táblázat

Ország	Adósságállomány a GDP százalékában	Költségvetési hiány
Görögország	144,9	10,6
Olaszország	118,4	4,6
Portugália	93,3	9,8
Írország	91,9	31,3
Németország	83,2	4,3
Ciprus	61,5	5,3
Spanyolország	61,0	9,3

Forrás: Az Európai Bizottság 2011. őszi előrejelzése.

Látható, hogy sem az adósságállomány, sem a költségvetési hiány nem olyan kirívóan magas, ami indokolná az ország aggasztó gazdasági helyzetét. A több lépésben történő leminősítést, valamint a túlzott deficiteljárás alá vonást ezért a gazdaságpolitikusok alaptalannak vélték.

A túlzott deficiteljárás alá vonással fenyegető figyelmeztetésben az Európai Unió szerint Ciprusnak 2012-re hiteles és fenntartható módon 3% alá kell vinnie az államháztartási hiányt, és 1,5%-os strukturális hiánycsökkentést kell elérnie.

A ciprusi parlament 2011. december 14-én megszavazta a harmadik megszorító csomagot, majd két nap múlva elfogadta a 2012. évi költségvetést is. Az ország történetében első alkalommal került sor a közszféra kiadásainak radikális csökkentésére. Erre azért volt szükség, mert a ciprusi közszféra kiadásai az eurózóna országai között a legmagasabbak (a GDP 14,5%-át teszik ki). A megszorító csomagban szereplő intézkedések (például a bérek két évre történő befagyasztása) és a költségvetés intézkedései mindenesetre az Európai Unió részére meggyőzőek voltak, és Ciprus a pénzügyi biztos január elseji bejelentése szerint kikerült az

eljárás alá vontak köréből (ahol, mint ismert, csupán Magyarország maradt). Ugyanakkor 2012. január 13-án a Standard&Poors Ciprus besorolását további két fokozattal rontotta. Ez azért érinti rendkívül érzékenyen az országot, mert a gazdasági fellendülés elősegítésében komoly szerepet szánnak a külföldi befektetőknek, részben új, zöldmezős beru-

**Soha még nem volt ekkora
vita a büdzséről, mint az
elmúlt év végén ...**

házások finanszírozása, részben állami tulajdonrészek privatizálása révén. Előrehaladott tárgyalások folynak például katarai befektetőkkel egy luxus irodaház és szálloda-komplexum építéséről, és a kormány elkötelezett a nemzeti légitársaság, a Cyprus Airways állami

tulajdoni hányadának részleges eladását illetően.

A költségvetési vita bevezetőjében Kikis Kazamiasz akkori pénzügyminiszter hangsúlyozta, hogy a kormány gazdaságpolitikájának három fő célkitűzése van:

- a pénzügyi konszolidáció,
- a gazdasági növekedés felgyorsítása, és a
- szociális kohézió fenntartása.

A költségvetésről szóló értékelések megosztottak. Soha még nem volt ekkora vita a büdzséről, mint az elmúlt év végén, de soha nem is volt az állam olyan rossz pénzügyi helyzetben, mint most, írta az egyik napilap vezércikke. A jelenlegi kormány az elmúlt két év költségvetésének elfogadtatásakor nagyvonalúan bánt a pénzzel, és nem foganatosított kiadáscsökkentő intézkedéseket. Most az EU-szankciók fenyegetésének árnyékában kénytelen volt ezt megtenni. Ugyanakkor az ellenzék szerint a költségvetésben tervezett bevétel-növekedés (az áfa növelése, a magas jövedelműekre kivetett különadók és a behajtható adótartozások révén) túlzottan optimista és irreális. A kiadáscsökkentő lépések jó irányúak, de elkésettek, hangoztatták ellenzéki politikusok.

Bár a szakszervezetek és szakmai szövetségek munkabeszüntetésekkel és utcai demonstrációkkal reagáltak a bejelentett intézkedésekre, a közsféra már említett rendkívül magas költségei mögött egyrészt a túlméretezett államigazgatási létszám, másrészt a nehezen fenntartható jóléti és szociális juttatások állnak [például egy köztisztviselő jogosult ka-

matmentes gépkocsivásárlási kölcsönre, külföldi oktatási költségek egészének vagy egy részének fedezésére, fűtési hozzájárulásra, húsvéti és karácsonyi vásárlási segélyre, „jó magaviseleti” pótlékra(!), irodán kívüli munkavégzésért járó többletpénzre stb.]

A ciprusi gazdaság egyik gyenge pontja a bankok jelentős görögországi kitettsége. A két legjelentősebb bank, a Bank of Cyprus és a Marfin Popular Bank már deklarálta, hogy az új tőkeellátottsági követelményeknek csak akkor tudnak megfelelni, ha legalább 3,6 milliárd euró tőkejuttatást kapnak. Szakértői becslések szerint a teljes banki szektor kitettsége meghaladja a 4,2 milliárd eurót. A kormány által előterjesztett pénzügyi stabilizációs alapra vonatkozó javaslatot a parlament ugyan elfogadta, az azonban nem világos, hogy ezen alap pénzügyi hátterét milyen forrásokból lehet biztosítani. Valószínűleg ez is szerepet játszott abban, hogy a Fitch február elején a fenti két bank és az ugyancsak jelentős Hellenic Bank besorolását is tovább rontotta.

A ciprusi gazdaságnak új stratégiai irányokat kell találnia, amelyek mentén eleget tud tenni a következő évek kihívásainak. A jelenlegi válság esélyt teremt erre az irányváltásra.

Ezzel a két – újszerűnek nem igazán nevezhető – megállapítással zárult neves ciprusi közgazdászok szakértői paneljének legutóbbi ülése, amelyről a Financial Mirror február 8–14-i száma adott hírt.

Ciprus gazdasági stratégiaváltásának impulzusai eddig mindig kívülről jöttek. 1974-ben a török inváziót követően tömeges lakásépítkezésbe kellett kezdeni a menekültek számára, a mezőgazdasági termőterület 50%-ának elvesztése új agrárpolitikát igényelt, és az elvesztett termelőkapacitások mielőbbi pótlása érdekében a kormány bevezette a 100%-os gyorsított értékcsökkenési leírást.

14 évvel később, 1988-ban kezdődtek az európai uniós csatlakozási tárgyalások. A stratégiai irányokat tehát ismét kívülről határozták meg, hiszen mindenki tudta, hogy mit kell tenni, mit kell változtatni az EU-tagság érdekében.

Most ismét eltelt 14 év, a gazdaság stagnál, a munkanélküliség magas és az eurózóna válsága kiemelten sújtja Ciprust. Most viszont, szögezte le a tanácskozás, nem várhatjuk kívülről a recepteket, nekünk kell kijelölni azokat a stratégiai irányokat, amelyek Ciprust növekedési pályára állítják.

Ebben a munkában Ciprus erősségeiből kell kiindulni. Ezek: a legtöbb EU-tagországnál fiatalabb, rugalmasabb és jól képzett munkaerő-

bázis, egy rendkívül vonzó adórendszer, az újonnan feltárt gázvagyon. Mindezeket kihasználva csökkenteni kell a termelési költségeket, növelni kell a termelékenységet, és ösztönözni kell a beruházásokat. Szektorális vonatkozásban a szakértői panel három területet emelt ki: az üzleti szolgáltatásokat (elsődlegesen a jogi és számviteli területen), az idegenforgalmat és az energetikát. Azonban nem a közvetlen kormányzati részvételt kell fokozni ezekben a szektorokban, hanem az optimális üzleti környezet kialakulását elősegíteni, a vállalkozói kedv, az innováció és a beruházások támogatása révén.

A KETTÉOSZTOTT ORSZÁG

Ciprus bel- és külpolitikájának is legnagyobb kérdése – mint már évtizedek óta – a sziget megosztottságának kérdése. A továbbiakban ezzel szeretnék kicsit részletesebben foglalkozni, mert úgy gondolom, hogy érdemes e kérdéstről keringő felületes információk mögé tekinteni. Bár az is kétségtelen, hogy minél mélyebben ássa magát bele valaki a jelenlegi helyzet hátterébe, annál inkább látja, hogy ebben az ügyben is óvakodni kell a fekete-fehér minősítésektől.

A tények: az ország 1960-ban vált függetlenné (előtte angol fennhatóság alatt állt). A függetlenségért vívott harcok után a szigetország görög és török közösségének békés együttélését biztosítani hivatott Alkotmány, valamint Ciprus területi egységének és szuverenitásának garantálása érdekében a Ciprusi Köztársaság, valamint Görögország, Törökország és az Egyesült Királyság nemzetközi szerződést kötöttek. Az ország 1960 szeptemberétől az ENSZ tagja. Az Alkotmány szerint a parlamenti helyek 70%-a a görög, 30%-a a török közösséget illette meg.

A békés együttélés csak rövid ideig tartott. A két közösség közötti feszültségek – amelyeket mértékadó vélemények szerint zömmel kívülről generáltak – 1963 decemberében már fegyveres összetűzésekhez vezettek, mindkét oldalról számos áldozattal. A béke helyreállítására tett kísérletek kudarcát után Ciprus és az Egyesült Királyság az ENSZ Biztonsági Tanácsához fordult. A BT 1964 márciusában egyhangúlag elfogadott 186. számú határozatának ajánlása szerint jött létre az „United Nations Peacekeeping Force in Cyprus” (UNFICYP) elnevezésű békefenntartó erő, amely 1964. március végén kezdte meg máig is tartó tevékenységét. (A békefenntartásban Magyarország 1993 óta vesz részt, jelenleg 77 fős katonai kontingenssel).

Az ezt követő időszakban sem szűntek meg azonban a két közösség közötti erőszakos cselekmények. A török kisebbség egy része önként a sziget északi részébe vándorolt, a többieket áttelepítették. Egyidejűleg 20 ezer fős görög katonai kontingens települt át illegálisan Ciprusra, Grivas görög tábornok vezetésével. 1967 áprilisában Görögországban katonai hatalomátvételre került sor, és a katonai junta az akkori ciprusi elnök, Makariosz érsek eltávolítására és az „enoziszra”, azaz Ciprus Görögországhoz való csatolására törekedett. 1974-ben a nacionalista ciprusi görög tiszték államcsínnyel elmozdították Makarioszt. A puccsot követően az indulatok elszabadultak, és mindkét oldalról véres, esetenként egész falvakat elpusztító etnikai atrocitásokra került sor.

Ekkor Törökország kérte a Ciprus függetlenségét garantáló országokat, elsősorban az Egyesült Királyságot, vállalt kötelezettségük betartására, de az eseményekbe senki nem kívánt beavatkozni. (A történelmi felelősség az egyes országok vonatkozásában máig sem tisztázott.) Ezt követően 1974. július 20-án Törökország – élve az 1960-as nemzetközi egyezményben ráruházott jogokkal a török nemzetiségűek védelme érdekében – bevonult Ciprusra. Kéthetes, egyenlőtlen feltételekkel vívott harcok után (mintegy 20 ezer fős török inváziós hadsereget harckocsik, légierő támogatta, a felkészületlen Ciprusi Nemzeti Gárda 5-6 ezer fős serege nagyrészt csak kézfegyverekkel volt felszerelve) 1974. augusztus 9-én a garantáló országok és az USA részvételével tárgyalások kezdődtek a helyzet megoldása érdekében. A megbeszélések még folytak, miközben a török katonai erők elfoglalták a sziget területének 36%-át, és ott török közigazgatást vezettek be.

A két „országrészt” elválasztó vonal mentén a tűzszüneti egyezmény értelmében befagyasztották az arcvonalakat. A tűzszünet betartásának biztosítására, a feleket elválasztó ütköző övezetbe ENSZ-békefenntartók települtek a BT 1974. novemberi határozata értelmében, és ezt a feladatot a mai napig ellátják. Az ütközőzóna a sziget területének mintegy 3%-át fedi le. (Az 1960-as nemzetközi egyezmény szerint az Egyesült Királyság birtokában maradt két katonai bázis, amelyek a sziget mintegy 5%-át jelentik.)

A török ciprusi közösség 1983 novemberében kikiáltotta az Északciprusi Török Köztársaságot, a deklarációt azonban az ENSZ vonatkozó határozata érvénytelennek nyilvánította. Ezt az „államot” a mai napig

csak Törökország ismeri el. A status quo szerint tehát a Ciprusi Köztársaságnak teljes *de jure* szuverenitása van a szigetország egésze felett, az Európai Unióba való 2004-es belépéskor is az egész szigetet „vitte”, ugyanakkor az északon létrehozott ÉCTK is *de facto* létezik.

Az ÉCTK nemzetközileg változatlanul elszigetelt, gazdasága a jelen formában nem tudja biztosítani az ország fenntartását. Így gazdaságilag is szorosan kötődik Törökországhoz (a fizetőeszköz a török líra, költségvetésének a felét ankarai segélyek fedezik, és importjának legnagyobb hányada is innen származik). Mindez akkor is tény, ha tudjuk, hogy a török invázió után a ciprusi nyersanyagforrások fele, a turisztikai létesítmények 60%-a és a legnagyobb kikötő, Famaguszta is török fennhatóság alá került. A turizmus adja az államalakulat jövedelmének egyre növekvő hányadát, 2011-ben 500 ezer turista volt a sziget északi részén, igaz, ebből 350 ezer Törökországból érkezett, támogatott üdülési lehetőségek révén.

A Ciprusi Köztársaság EU-csatlakozásával életbe léptetett ún. Green Line Regulation lehetővé teszi a személyek és áruk szabad mozgását a tűzszüneti vonalon. Ez bizonyos mértékig oldja az ÉCTK gazdaságának elszigeteltségét, de nagyobb jelentősége nincs, mert az ilyen kereskedelmi forgalom volumene évente csak 3–5 millió euró.

A TÁRGYALÁSOK JÖVŐJE

Az 1974-es török katonai beavatkozást és az ország északi részének megszállását követően Ciprus külpolitikájának központi és mindent meghatározó elemévé vált az ország egységének és szuverenitásának helyreállítása, lényegében minden eredmény nélkül! Miért toporognak egy helyben a tárgyalások évtizedek óta, amikor látszólag mindkét érintett fél a megoldásban érdekelt, és az ENSZ-től kezdve az Európai Unióig mindenki támogatja ezeket a törekvéseket?

A kérdésre egyértelmű, mindenki számára elfogadható választ igen nehezen lehetne adni, és nem lehet eltekinteni mindattól, ami az inváziót megelőzően, az invázió során, majd azt követően történt. Tény, hogy görög és török családok tízezrei ma is gyászolják elesett vagy eltűnt családtagjaikat, hogy a házaikból elűzött görög és török ciprióták ma sem békéltek meg azzal, hogy elűzték őket ősi lakhelyükről. A megosztottság természetesen politikai szinten is megjelenik, és ez is hozzájárul az eddigi tárgyalások eredménytelenségéhez.

Melyek a két fél által képviselt álláspontok kulcskérdései? 2008 tavaszán a két közösség újabb tárgyalási folyamatba kezdett, és beazonosították a rendezés legfontosabb területeit, az ún. tárgyalási fejezeteket. Ezek a következők: 1. kormányzás és hatalommegosztás, 2. tulajdonjogi kérdések, 3. EU-ügyek, 4. gazdasági ügyek, 5. biztonsági garanciák, az ún. garantőr államok jövőbeli szerepe, 6. területi kérdések. A tárgyalások kereteit görög-ciprusi oldalról csak a biztonális, bikommunális föderációban, egységes állampolgárságot figyelembe véve fogadják el. Török-ciprusi oldalról viszont a konföderatív struktúrában gondolkodnak, amely lényegében két szuverén állam valamiféle laza szövetsége.

2010–11-ben a tárgyalások, az ENSZ főtitkárának ösztönzésére, intenzív módon folytatódtak, de a BT 2011 márciusában azt állapította meg, hogy:

- az alapkérdések tekintetében továbbra sem tapasztalható előrelépés,
- a megegyezés hiánya a tárgyalási folyamat ellehetetlenülésével fenyeget,
- a tárgyalások nem folytathatók időkorlátok nélkül.

Három éve találkozik tehát a két közösség vezetője rendszeresen, több alkalommal az ENSZ főtitkárának jelenlétében is. Azt kell azonban mondani, hogy az ország újraegyesítéséhez ma sincsenek közelebb, mint a tárgyalások kezdetekor. Pedig a türelem, az idő és a pénz fogy. Az ENSZ BT 2011 decemberében ugyan egyhangúlag támogatta az ENSZ ciprusi békefenntartó erők mandátumának újabb félévre történő meghosszabbítását, de a döntést megelőzőleg komoly viták voltak arról, hogy még meddig és milyen feltételekkel kell az ENSZ-nek biztosítania ezeket a költségeket.

Az ENSZ főtitkárával folytatott legutóbbi háromoldalú találkozó most, január végén zajlott New Yorkban. Ban Ki-Mun főtitkár megelőzőleg világossá tette, hogy megállapodásokat vár a két vezetőtől. Hrisztófiász ciprusi köztársasági elnök és a ciprusi törökök vezetője, Eroglu azonban üres kézzel érkezett New Yorkba. Nem tekinthető tehát meglepetésnek, hogy ez a tárgyalás sem hozott áttörést. Ennek ellenére Ban

**2008 tavaszán a két közösség
újabb tárgyalási folyamatba
kezdett ...**

Ki-Mun még mindig lehetségesnek tartja, hogy a ciprusi EU-elnökség kezdetéig (2012. július 1-je) megszülethet a sziget újraegyesítéséről a megállapodás, ennek azonban mindkét fél és független szakértők is igen kevés esélyét látják.

A két vezető közötti megbeszélések tehát folytatódnak, és az ENSZ-főtitkár döntése értelmében az ő különmegbízottjának, Alexander Downer ausztrál diplomatának március végéig kellett jelentést készítenie arról, hogy történt-e előrelépés. Ha a válasz pozitív, a főtitkár egy nemzetközi értekezletet kíván összehívni, az ország újraegyesítésére vonatkozó megállapodás szentesítése érdekében. Ha viszont a megbízotti jelentés nem tud előrehaladásról beszámolni, a tárgyalások – feltehetőleg a következő évi elnökválasztás utánig – felfüggesztésre kerülnek. Bár a Downer-jelentés részletei még nem ismertek, az ENSZ főtitkára már bejelentette, hogy nincsenek meg a feltételei egy nemzetközi konferencia összehívásának. A „hogyan tovább” kérdésére jelenleg még nincs válasz!

2012–13

Ez a két év sorsdöntő lehet Ciprus jövőjét illetően. A ciprusi EU-elnökség ez év második felében nemcsak komoly szakmai kihívást jelent a kis ország számára, hanem politikai erőpróbát is. A Törökország által bejelentett fenyegetések, amelyek szerint bojkottálják az eseményeket, ha az elnökség kezdetéig nem sikerül megállapodni az ország megosztottságának kérdésében, tekintettel Törökország státusára, Ciprus számára nem jelentenek veszélyt. Azokat a felvetéseket azonban, hogy Ciprusnak az elnökség során bizonyítania kell, hogy valóban Európához tartozik, komolyabban kell venni. Ugyanis nemcsak az ellenzék, hanem egyes diplomáciai források is aggodalmukat hangoztatják a növekvő orosz gazdasági befolyás miatt.

Nehezíti a helyzetet, hogy a 2013 elején esedékes elnökválasztás kampánya ugyancsak ez év második felében fog kibontakozni. Sőt egyes vélemények szerint már el is kezdődött, hiszen a jelenleg ellenzékben levő, jobboldali demokrata párt (DISY) elnöke, Nicos Anastasiades már most bejelentette, hogy indul az elnökválasztáson. (A választás tétje nagy, hiszen Ciprus elnöki berendezkedésű köztársaság, ahol a végrehajtó hatalom vezetője a közvetlenül megválasztott köztársasági elnök.)

A baloldali kormánypárt (a kommunista–szocialista irányultságú AKEL) szerint a túl korai kandidálás nehezíti az EU-elnökségre való felkészülést és a török féllel folyó tárgyalásokat is. Dimitrisz Hrisztófiász elnök egyébként még nem nyilatkozott arról, hogy kíván-e indulni az elnökválasztáson, de nem hivatalos vélemények szerint az AKEL nem kockáztathatja meg az igen alacsony támogatottságú elnök újraindítását. A végső döntést a párt nyári kongresszusa fogja meghozni.